

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. IIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

4. mirari conveniat. † Nam biennio ante Italicum hoc bellum sumpsit exordium: & cum sine intermissione gereretur, nihil tamen ex iis quæ alicubi erant gerenda, dimissum, aut ulla in parte ab æquè operoso certamine cessatum
5. est. † Nam rex omnium qui suâ ætate gentibus dominabantur & prudentia maximus, & animi magnitudine præstantissimus, nihil in iis, quæ vel suscipienda erant vel exequenda, aut * propter laborem detrectavit, aut propter * MS. per
laborem.
6. periculum exhorruit. † Verùm unumquodque secundum suam qualitatem & subire & ferre doctus, nec in adversis cedere, nec in prosperis falsò blandienti fortunæ assentire solebat.

ANIMADVERSIONES

AD CAP. IIX.

Non amplius cum hoste, quàm bis acie conflixit) Utriusque pugnæ memiaere Aimoinus lib. iv. cap. 75. ac Regino lib. II. anno 783. Locus prior Thietmali, seu Dietmelle, oppidum VVestfaliæ, hodie etiam non ignotum, quod olim Teutoburgum dictum, cladeque Variana nobilitatum evidentissimis argumentis demonstrat Philippus Cluverius lib. III. Germ. Antiqu. cap. xix. Posterior propter Asam, seu Hasam (sic enim rescribendum est in Annal. Fuldensibus Pithoei ac Freheri, ubi vulgo legitur Basa) fluvium, ad Meppen oppidum VVestfaliæ ejusdem, in Amasin se exonerantem,

Nisi aliquâ loci munitione defensi) Ergo oportet jam tum urbes arcesque in Saxoniam munitas fuisse; quod tamen tanto molimine doctissimi Viri negant. Equidem quod Albertus Crantzius, nescio quam antiquitatem, cum cæteris Urbibus Saxonice, tum Hamburgensium civitati assignat, lib. I. Metrop. cap. 12. non probo, & hactenus rectè eum refellit Petrus Lambecius, Orig. Hamburg. lib. I. p. 8. At quod idem Vir doctissimus, quem postremò nominavi, Saxoniam, antequam à Carolo M. fuit debellata, nullas planè urbes mœnibus incinctas habuisse affirmat, secus esse Veterum monumenta excutienti apparebit. Ne quid enim nunc de dubiæ antiquitatis castellis Minda, Magdeburgo, Salingstede, pluribusque aliis dicam, notoriæ sunt urbes antiquissimæ Bardericum, seu Bardengavv, ut appellat Adelmus ad ann. 785. cujus historiam ante hos quinquaginta, & quod excurrit annos, Henricus Meibomius, admirandæ Vir industriæ, singu-

lari libello complexus est: Ochsenburg quod castrum jam tùm an. 743. Caroli patruus, Carolomannus per placitum & pacis conditionem cepit, teste Reginone lib. II. Nigberg, seu Witteberg, ut vocat Ado Viennens. Chron. et. 6. p. 204. castrum nominatissimum, in quo sub initium Regiminis Pipini patris Caroli Hildegarius episcopus à Saxonibus occisus est, auctore eodem Reginone ad ann. 751. Quanquam apud utrumque legere malim Yiberg, ut intelligatur mons Vegedonis, non procul à Rema seu Rimia pago, ubi occisum refert Hildigarium, & paulo post sepultum in monte Ovesberg Henricus de Hervordia l. 2. c. 69. Non inferiora his munimenta Eresburgum ac Sigiburgum adjicerem, nisi creberrima eorundem mentio, quæ utramque in Historiâ Saxonum ferè facit paginam, aliud syaderet. Non possum tamen, quin aliqua ex Chronico Osnabrugensi Ertwini Ertmanni, Viri, ut tum ferebant tempora prudentissimi, producam: Tria, inquit, precipua & eminentiora castella: videlicet, Heriburg in Saxonia Hasionumque situm confinio: Sigiburg super Ruram fluvium positum, & Iburg; quod ex jucundo situ terrarum egregium fuisse, nemo dubitet.

Anno tricesimo tertio finitum est) Levis in numero diversitas est. Adamus enim Bremensis qui multa ex Eginharto nostro, suâ etiam confessione descripsit, hæc verba repetens, ex annis 33. annos 30. tantum refert lib. 1. cap. 7. VVitichindus annal. lib. 1. p. 6. Carolum imperii anno 30. obtinuisse scribit, ut Saxones ad veram viam ducerentur: quî cum facit Robertus Gagvinus lib. IV. de gestis Francorum cap. 1. & Richard. Bartholin. Austriad. lib. 1. v. 56.

— Non Saxona tandem

Edomitum duris decima trieteride Franci.

Quanquam hic fortassis numero rotundo usus est, quod etiam fecisse videtur Tidericus Langen, Canonicus Eimbeccensis, primùm ante hos quindecim annos à Joh. Henrico Meibomio publicatus in Saxoniâ suâ, v. 139.

Carole qui Frisones, Ligures, Italos, Aquitanos,

Hunnos, Illyricum, vicisti tempore parvo,

In sex Saxones lustris vix perdomuisti.

Cæterum in aliquibus vitiam fortassis scripturæ suspiceris. Etenim Adamus Bremensis lib. 1. cap. 12. ad ann. 803. triginta tres annos disertè memorat, cui suffragantur Poëta Saxonicus in annal. Carol. M. ad an. 803. Indict. 10. ac Marianus Scotus lib. 111. anno 775. Subjectâ, inquit, Italiâ Saxonicum bellum biennio ante Italicum inceptum, repetitum est, & per 33. annos permansit. Incertus Auctor vita Ludovici Pii, pag. 346. Finito tandem diutino atque cruentissimo Saxonico bello, quod ut ferunt trium triginta annorum tempus

pus occupavit. Similiter ex Matthæo Florentino, *Collector Chronici Belgici* fol. 40. & Helmoldus *Chron. Sclav. lib. 1. cap. 3.* Henricus tamen Meibomius, *Notis ad Vitich. Annal. pag. 44.* annos præcisè xxxii impletos supputat, ex *litteris Rudolphi Episcopi Halberstadenfis.*

CAPVT IX.

1. **C**Um enim assiduo ac penè continuo cum Saxonibus bello certaretur, dispositis per congrua confinium loca præfidis, Hispaniam quam maximo poterat belli apparatu aggreditur, saltuque Pyrenæi superato, omnibus quæ adierat oppidis atque castellis in deditionem acceptis, salvo atque incolumi exercitu revertitur. † Præter quod in ipso Pyrenæi jugo Vasconicam perfidiam parumper in redeundo contigit experiri. † Nam cum agmine longo, ut loci & angustiarum situs permittebat, porrectus iret exercitus, Vascones in summi montis vertice positos insidiis, (est enim locus ex opacitate Sylvarum, quarum maxima ibi est copia, insidiis ponendis opportunus) extremam impedimentorum partem, & eos qui novissimo agmine incedentes, subsidio præcedentes tuebantur, desuper incursantes, in subjectam vallem deijciunt: confertoque cum eis prælio, usque ad unum omnes interficiunt: ac direptis impedimentis, noctis beneficio, quæ jam instabat, protecti, summa cum celeritate in diversa disperguntur. † Adjuvabat in hoc factò Vascones & levitas armorum, & loci in quo res gerebatur situs. † E contra Francos & armorum gravitas, & loci iniquitas per omnia Vasconibus reddidit impares. † In quò prælio Eghartus regni mensæ propositus, Anshelmus comes palatii, & Rutlandus Britannici littoris præfectus, cum aliis compluribus interficiuntur. † Neque hoc factum ad præsens vindicari poterat: quia hostis re perpetrata ita dispersus est, ut nè fama quidem remaneret, * ubinam gentium quæri potuisset.

* MS. Flor.
Novissimi
agminis.
Et mox:
subsidia,

* Nihil
quicquam
de Rutland
do in Cod.
Flor.

* MS. ubi,